

پشت پرده عطش سیری ناپذیر چین برای طلا
پکن قیمت ها را به کدام سومی برد؟

بانک مرکزی چین در ماه سپتامبر، برای بیست و سومین ماه متوالی به خرید طلا ادامه داد؛ این کشور بیش از هر زمانی دیگری اقدام به واردات این فلز گرانبها کرده است اما پشت پرده این عطش خرید چیست و برای طلا چه معنایی دارد؟ به گزارش ایرنا، س‌ا‌ن بی‌سی در گزارشی می‌نویسد؛ این عطش خرید نشان دهنده تلاش پکن برای کاهش وابستگی به دلار و همچنین فقدان گزینه‌های امن جایگزین برای خانوارهای چینی است. تحلیلگران انتظار دارند در تقاضا برای طلا همچنان بالا بماند.

داده‌های اداره دولتی ارز چین حاکی از آن است که بانک مرکزی این کشور در ماه سپتامبر حدود ۲۳ تن طلا به ذخایر خود افزود که بیشترین خرید ماهانه آن در نزدیک به سه سال گذشته به شمار می‌رود. با این حساب، زنجیره خرید طلا از سوی بانک مرکزی چین به طولانی‌ترین دوره خود دست کم از سال ۲۰۱۵ تاکنون رسید.

به نوشته س‌ا‌ن بی‌سی، خانوارها و همچنین شرکت‌های چینی برای حفظ ارزش دارایی‌های خود به طلاری وارده‌اند. طبق آمار گمرک چین، این کشور در هشت ماه نخست سال ۲۰۲۶ رکورد واردات فلز زرد را ثبت و بیش از یک هزار تن طلا به ارزش ۱۵۸.۸ میلیارد دلار وارد کرد. این رقم از کل واردات ۸۸۶ تنی سال ۲۰۲۵ به ارزش ۹۶.۵ میلیارد دلار، بیشتر است.

تنی زمستان «گرم» در انتظار بازار طلا

آکاش دوشی، رئیس واحد راهبرد طلا در شرکت مدیریت سرما به‌گذاری «استیت استریت/ State Street»، می‌گوید که واردات طلا برای وابستگیویی به تقاضای داخلی چین در هشت ماه نخست امسال به رکوردی بی‌سابقه رسیده است، به گفته وی، افزایش چشمگیر پرمیوم قیمت طلا در بازار داخلی چین از «تقاضای فصلی قوی‌تر در زمستان» حکایت دارد.

انباشت طلا از سوی چین در شرایطی صورت می‌گیرد که قیمت این فلز کاهش یافته است. بهای طلا در ماه سپتامبر بیش از هشت درصد افت کرد و به حدود چهار هزار و ۱۷۶ دلار در هراونس رسید؛ این در حالی است که قیمت آن در ژانویه از مرز ۵۵۰۰ دلار عبور کرده و رکوردی بر جا گذاشته بود.

دوشی پیش‌بینی می‌کند که تحت حمایت تقاضای قدرتمند، قیمت طلا تا پایان سه‌ماهه نخست سال ۲۰۲۷ به محدوده ۴۷۵۰ تا ۵۵۰۰ دلار به ازای هراونس برسد.

انگیزه سیاسی پکن

کارستن منکه، تحلیلگر گروه بانکداری «جولیوس بائر/ Julius Baer Group» سوئیس باور دارد که انگیزه اصلی بانک مرکزی چین برای خرید طلا سیاسی است. به باور وی، پکن به دنبال «کاهش وابستگی به اوراق خزانه‌داری آمریکا به‌عنوان دارایی ذخیره» است و از استفاده ابزاری از دلار آمریکا جهت اعمال فشار نشأت می‌گیرد.

دولت‌های غربی پس از حمله روسیه به اوکراین در سال ۲۰۲۲، دارایی‌های بانک مرکزی روسیه را مسدود کردند؛ اقدامی که این نکته را برجسته کرد که ذخایر ارزی نگهداری‌شده در خارج از کشور ممکن است به راحتی در زمان بروز تنش‌های ژئولیتیکی محدود یا مسدود شوند؛ درحالی که طلا یکی که در خزانه‌های داخلی یک کشور نگهداری می‌شود، در برابر چنین محدودیت‌هایی مصون هستند. داده‌های وزارت خزانه‌داری آمریکا نشان می‌دهد که چین همچنان در حال کاهش سهم اوراق خزانه‌داری آمریکا در دارایی‌های خود است؛ به‌طوری‌که ارزش این دارایی‌ها در ماه جولای به ۶۱۸ میلیارد دلار رسید که پایین‌ترین سطح از ۱۸ سال گذشته محسوب می‌شود. این اقدام در حالی صورت گرفته که پکن همچنان به متنوع‌سازی ذخایر ارزی خود ادامه می‌دهد.

افزون بر این، جایگاه طلا به‌عنوان پناهگاه امن به تقاضای چین دامن می‌زند. به ادعای س‌ا‌ن بی‌سی، سرمایه‌گذاران داخلی در چین گزینه‌های جایگزین چندان در اختیار ندارند؛ زیرا بازار اوراق و مستغلات که زمانی مهم‌ترین محل نگهداری ثروت خانوارها بود، چندین سال است که با رکود دست‌وپنجه نرم می‌کند. اوله هانسن، رئیس واحد راهبرد کالاها در «ساکسو بانک» (در این باره می‌گوید که «هرچیز» فریفت نگهداری طلا در چین نیز در مقایسه با بسیاری از بازارهای غربی بسیار پایین‌تر است. «به گفته کارستن منکه، برنامه پکن برای توسعه و تعمیق بازار داخلی طلا نیز به تداوم این عطش بی‌سابقه خرید دامن زده و بانک مرکزی را به افزایش ذخایر خود ترغیب کرده است. وی برآورد می‌کند که بانک مرکزی چین تا پایان ماه آگوست در مجموع حدود ۱۹۰ تن طلا در سال جاری خریداری کرده که ۱۰ تن آن به‌طور رسمی اعلام نشده است.

مقاومت طلا در برابر کاهش شدید قیمت
تقاضای گسترده چین به طلا کمک کرده است تا دست در برابر فشارهایی که می‌توانست افت شدیدتری در قیمت‌ها ایجاد کند، مقاومت کند. بازده بالای اوراق قرضه آمریکا مانعی برای تقاضا جهت خرید این فلز گرانبها بوده است. طلا خلاف اوراق قرضه، سود دوره‌ای پرداخت نمی‌کند و به‌طور معمول، با افزایش نرخ بهره، قیمت طلا تحت فشار قرار می‌گیرد.

اوا ماننتی، استراتژیست کالاها در بانک آی‌ا‌ن جی/ ING Bank، می‌گوید: خرید طلا از سوی چین به یکی از منابع مهم حمایت ساختاری از قیمت این فلز تبدیل شده است. بانک‌های مرکزی با رویکرد بلندمدت طلای می‌خرند و در مقایسه با سرمایه‌گذاران خرد، حساسیت بسیار کمتری به نوسان قیمت دارند. کارستن منکه نیز این رویکرد را بازناب داده و اشاره می‌کند که به‌رغم افزایش چشمگیر انتظارات مربوط به نرخ بهره و همچنین رشد بازده اوراق قرضه، قیمت طلا همچنان بالاتر از سطوح تاریخی باقی مانده و این در حالی است که بانک مرکزی آمریکا (فدرال رزرو) نیز نشانه‌هایی از احتمال یک دور دیگر افزایش نرخ بهره در سال ۲۰۲۶ بروز داده است. آمار شورای جهانی طلا نشان می‌دهد که چین تا ماه آگوست با در اختیار داشتن ۲۳۷۸ تن طلا، پنجمین دارنده بزرگ این فلز گرانبها در جهان بوده؛ با این حال، ذخایر طلای این کشور کمتر از یک-سوم ذخایر آمریکا است. به گفته اوله هانسن «هرگونه احیای اعتماد به بازار اوراق و بازار سهام چین می‌تواند تقاضا برای طلا را کاهش دهد. همچنین، تسهیل یوان که طلا را در بازار داخلی گران‌تر با افزایش نرخ بهره که سببه‌های بانکی را جذب‌تر می‌کند، ممکن است به افت تقاضا دامن برزند.»

«آرمان ملی» از واگذاری شرکت‌های زیانده دولتی گزارش می‌دهد

خبارگیری از پرونده شرکت‌های زیانده دولتی

◀ **معضلی به نام خصولتی‌ها**

این صاحب‌نظر مسائل اقتصادی آسیب‌بزرگ دیگر را پدیده «خصولتی‌سازی» دانست و گفت: فاجعه‌ای که در واگذاری‌های گذشته در صنایع بزرگی مانند خودروسازی، بخش مخابرات و صنایع فلزی رخ داد، انتقال مالکیت از دولت به نهاد‌های شبه‌دولتی و وابسته به حاکمیت بود. این خصولتی‌ها هرگز نماینده مردم واقعی و بخش خصوصی اصیل نبودند. او توضیح داد: اگر قرار است خصوصی‌سازی در چارچوب قانون و برای گره‌گشایی از اقتصاد کشور پیاده شود، روند آن باید تماماً بر پایه رقابت عادلانه، شفافیت اسناد، برگزاری مزایده‌های سلامت و سنجش بدون تبعیض شایستگی‌ها استوار گردد؛ روندی که غیبت آن تا امروز مانع از شکل‌گیری یک بخش خصوصی توانمند، مستقل و پیشران در اقتصاد ایران شده است.

◀ **نقش تعاون در خصوصی‌سازی**

اوبار دیگر بر بازتعریف نقش بخش تعاون تأکید ورزید و تصریح کرد: اگر حاکمیت نسبت به قدرت گرفتن بخش خصوصی واقعی حساسیت دارد یا نگران شکل‌گیری انحصارات ناشی از نفوذ اشخاص و کارتل‌هاست، قانون اساسی در اصل ۴۴ راهکار جایگزین و مشخصی به نام بخش تعاون تعریف کرده است. حاج اسماعیلی اضافه کرد: در این دوره زمانی دشوار که کشور زیر فشار کم‌رشدن کسری بودجه دست‌وپا می‌زند و با فقر منابع مالی روبروست، شرکت‌های زیان‌ده دولتی باید طی یک بازه زمانی معین و از مسیر شفافیت کامل به تعاونی‌های واقعی مردمی و گروه‌های دارای اهلیت فنی وگذار شوند. ساختار تعاونی به گونه‌ای است که به توزیع عادلانه منابع و ثروت یاری می‌رساند، به دلیل نظارت‌های جمعی مانع از بروز مفاسد کلان می‌شود و این اطمینان را به وجود می‌آورد که دارایی‌های ملت نصیب شهروندان عادی شود، نه حلقه‌های قدرت.

◀ **روابط خاص در خصوصی‌سازی**

او با انتقاد شدید از الگوهای پیشین فروش دارایی‌ها یادآور شد: در بسیاری از تجربیات گذشته، افراد متنفذ و دارای رانت‌های سیاسی و اداری توانسته‌اند کارخانه‌ها و شرکت‌های بزرگ دولتی را با نازل‌ترین قیمت‌ها، بدون پرداخت مبالغ نقدی کافی و از طریق اقساط طولانی و ناچیز تصاحب کنند. امروز ردپای این چهره‌ها که همچنان در بخش‌هایی از حاکمیت نفوذ دارند، در بسیاری از کارخانه‌های بزرگ به چشم می‌خورد؛ مجموعه‌هایی که با حراج دارایی‌های عمومی خریداری شد و منافع آن به جیب حلقه‌های معدود رفت. به همین دلیل روند واگذاری‌های ذیل اصل ۴۴ سبیری فسادزا را پیموده و سازمان خصوصی‌سازی توانسته کارکرد نظارتی و رسالت قانونی خود را به انجام برساند.

◀ **مسئله مصادیق ناکارآمدی**

وی با تعمیم این معضلات به نهاد‌های عمومی غیردولتی، سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بانزشتستگی را نمونه‌ای بازار از این ناکارآمدی توصیف کرد و گفت: سازمان تأمین اجتماعی مجموعه‌ای وسیع از شرکت‌های زیان‌ده و فاقد بهره‌وری را در تملک دارد که عملاً دچار ورشکستگی پنهان یا آشکار هستند. علی‌رغم این وضعیت اسف‌بار، بدنه دولت و وزارتخانه همچنان بر تداوم این تصدی‌گری با فشاری می‌کنند، زیرا هیات مدیره‌ها و پست‌های مدیریتی این

سناریوهای دولت برای زمستان

یک کارشناس حوزه انرژی با اشاره به احتمال کسری روزانه ۲۰۰ میلیون مترمکعب گاز در اوج مصرف زمستانی، استفاده از سوخت مایع در نیروگاه‌ها، مدیریت مصرف در انتهای خطوط لوله و کاهش ساعات کاری ادارات را سه راهکار فوری برای مهار ناترازی گاز و جلوگیری از قطع گاز صنایع عنوان کرد. علیرضا سلطانی در گفت‌وگو با ایرنا با تشریح وضعیت تولید و تأمین گاز کشور در آستانه ورود به فصل سرما اظهار داشت: وضعیت تراز گاز در سال جاری وارد مقطعی بی‌سابقه شده که حاصل انباشت چالش‌های ساختاری سال‌های گذشته و خسارات جنگ تحمیلی اخیر بوده است.

وی با استناد به سخنان معاون اول رئیس جمهور مبنی بر کسری ۵۰۰ میلیون مترمکبی گاز در نیمه دوم سال، خاطر نشان کرد؛ اکنون در شرایطی هستیم که کشور با کشف جدی میان تولید و مصرف مواجه است و همین امر ضرورت توجه به صرفه جویی و یافتن راهکارهای فوری برای مدیریت انرژی را بیش‌تر کرده است.

◀ **کسری ۲۰۰ میلیون مترمکعب**

سلطانی افزود: ایران در سال‌های اخیر به دلیل رشد فراینده مصرف داخلی از یک سو و محدودیت‌های سرمایه‌گذاری در طرح‌های توسعه و افزایش برداشت از میدان‌های گازی از سوی دیگر، با ناترازی مداوم روبه‌رو بوده است.

وی ادامه داد: این ناترازی ساختاری در اوج مصرف گاز در فصل زمستان سال‌های گذشته رقمی نزدیک به ۲۰۰ میلیون مترمکعب در روز برآورد می‌شد که باید گذار کسری تراز در سال جاری نیز به شمار می‌رود.

◀ **آسیب‌های ناشی از جنگ**

این کارشناس انرژی با بیان اینکه امسال ناترازی گاز در کشور به دلیل آسیب‌های جنگ تحمیلی اخیر تشدید شده است، گفت: در پی آسیب‌های ناشی از جنگ ۴۰ روزه به بخشی از پالایشگاه‌های گازی پارس جنوبی، طبق اعلام مسئولان ذی‌ربط، روزانه حدود ۲۳۰ میلیون مترمکعب گاز از مدار تولید خارج شد و تجمع این رقم با ناترازی ۲۰۰ میلیون مترمکبی سنوات گذشته، پتانسیل جهش کسری گاز در ایام اوج مصرف زمستان را تا مرز ۴۳۰ میلیون مترمکعب در روز افزایش داده است. سلطانی ادامه داد: بر اساس اظهارات متولیان صنعت گاز تا پایان مهرماه با بازگرداندن بخشی از ظرفیت آسیب‌دیده، حدود ۱۰۰ میلیون مترمکعب از این افت تولید جبران می‌شود که می‌تواند ناترازی گاز را در میزان اوج سرما یعنی آذر، دی و بهمن به حدود ۳۰۰ تا ۳۳۰ میلیون مترمکعب کاهش دهد.

این کارشناس انرژی اظهار داشت: اگرچه احیای بخشی از تولید سوخت خیر امیدوارکننده‌ای است، اما واقعیت موازنه انرژی نشان می‌دهد کشور همچنان در روزهای سرد پیش‌رو با کسری سنگین حداقل ۳۰۰ میلیون مترمکبی گاز در روز روبه‌رو خواهد بود لذا مدیریت هوش‌زمان تولید، ذخیره‌سازی و بهینه‌سازی مصرف بیش از هر زمان دیگری حیاتی است.

◀ **۶۰ درصدی مصرف خانگی**

سلطانی با آسیب‌شناسی سیاست‌های قیمتی اذعان داشت: ارزیابی کارنامه یک‌ساله اصلاح نظام تعرفه‌گذاری گاز نشان می‌دهد که سیاست‌های قیمتی به‌تنهایی قادر به مهار جهش مصرف در بخش خانگی نبوده‌اند. به گفته وی، اجرای الگوی جدید چهار پله‌ای محاسبه تعرفه گاز از مهرماه سال گذشته که با هدف افزایش قیمت برای مصارف نامتعارف و مشترکان بر مصرف کلید خورد، در زمستان توانست مصرف خانگی را ۵۸.۸ تا ۶ درصد کاهش دهد که در بزرگ‌افت فشار به پایدارداری مقطعی شبکه کمک کرد، اما فاصله چشمگیری با ارقام هدف‌گذاری شده برای مدیریت ناترازی دارد.

این کارشناس انرژی گفت: ریشه ناکارآمدی نسبی این ابزارهای قیمتی را باید در غفلت ساختاری از مولفه‌های فنی و غیراقتصادی در حوزه بهینه‌سازی جست‌وجو کرد.

به عقیده سلطانی آهنگ شتابان رشد مصرف گاز در کشور، محصول فقدان سازوکارهای یکپارچه در نوسازی تجهیزات گرمایشی است. مادامی که استانداردهای موتورخانه‌ها، جایگزینی بخاری‌های فرسوده با تجهیزات کم مصرف و ارتقای راندمان حرارتی در بخش ساختمان به عنوان یک الزام فنی پیگیری نشود، تغییر تعرفه دستاورد چشمگیری نخواهد داشت.

◀ **سناریوهای برای زمستان**

وی به سناریوهای پیش روی دولت برای مدیریت سوخت دچار ناترازی اشاره کرد و گفت: واقعیت این است که موازنه انرژی کشور در آستانه زمستان با چالش‌های بی‌سابقه‌ای روبه‌رو است. حتی در صورت عدم وقوع شوک‌های سیاسی و امنیتی جدید، برآورد کسری روزانه ۲۰۰ تا ۲۰۰ میلیون مترمکعب گاز در اوج سرما، دولت را ناگزیر به اتخاذ تدابیر اضطراری و کم‌سابقه‌ای برای مدیریت بحران خواهد کرد. سلطانی افزود: ممکن است تصمیمات مدیریت مصرف گاز این بار فراتر از بخش صنعت باشد و تالبه بخش خانگی نیز کشیده شود.

◀ **مهلت ارسال پیامک‌ها**

از روز یکشنبه برخی متقاضیان با مراجعه به نشانی اعلام‌شده با خطاهای سامانه مواجه شدند که درباره علت این اختلال مسعود بیگلریان – معاون توسعه زیرساخت دولت هوشمند سازمان فناوری اطلاعات ایران – در گفت‌وگو با ایسنا، توضیح داد: بروز اختلال موقت در خدمات‌رسانی سامانه‌های مرتبط با پنجره واحد دولت هوشمند، ناشی از مشکلات شبکه‌ای است. اقدامات لازم برای برطرف شدن این اختلال در حال انجام است و روند بازگشت خدمات به وضعیت عادی در حال پیگیری است. همچنین تعدادی از افراد اعلام کردند که از محل دقیق ثبت درخواست و نحوه تکمیل فرم خوداظهاری اطلاع ندارند. در این میان، برخی مددجویان کمیته امداد و سازمان بهزیستی نیز از دریافت نکردن پیامک خبر ارسال شده‌است.

و ارسال پیامک‌های اطلاع‌رسانی به مشمولان با ابهاماتی همراه بود. در همین زمینه، حسن نوروزی – رئیس سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها – در گفت‌وگویی اعلام کرد: «معاون توسعه زیرساخت دولت هوشمند سازمان فناوری اطلاعات ایران – در گفت‌وگو با ایسنا، توضیح داد: هدف از این اقدام، ثبت اطلاعات افراد و خانوارهاست تا بر اساس داده‌های دریافتی، در ادامه امکان بازنگری در جامعه مشمولان و غیرمشمولان طرح فراهم شود. وی درباره گروه‌های دریافت‌کننده پیامک نیز توضیح داد که ارسال پیامک‌ها بر اساس اطلاعات موجود و با در نظر گرفتن دهک‌های درآمدی انجام شد.

پیامک‌های مربوط به این طرح با سرشماره Yaraneh.ir برای حدود ۴۰ میلیون نفر ارسال شده‌است. هم‌زمان با افزایش اعتبار کالابُرگ مددجویان، سازمان برنامه و بودجه کشور طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد: افزایش کالابُرگ برای حدود ۴۰ میلیون نفر از هموطنان که مشمولین طرح هستند، پس از تکمیل فرم خوداظهاری و ثبت درخواست انجام می‌شود و مهلت ثبت نام متقاضیان تا ساعت ۲۴ سه‌شنبه (۲۱ مهرماه) است. بنابراین، سرپرستان خانوارهای مشمول، به یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان افزایش یافت. در همین راستا، یعقوب اندایشی – معاون رفاه و وزارت تعاون، کار و رفاه

تومان اعتبار کالابُرگ حدود ۱۱ میلیون نفر از مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی خبر داد و گفته بود که اعتبار کالابُرگ این افراد افزایش یافته و حساب آنها شارژ شده است.

◀ **بررسی وضعیت اقتصادی خانوارها**

مطرح شده است؛ در این میان، رئیس سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها گفت که عدم ثبت اطلاعات به معنای حذف نیست و در صورت نیاز، مهلت خوداظهاری تمدید خواهد شد. افزایش اعتبار کالابُرگ الکترونیکی که پیش‌تر اجرای آن از نیمه مهرماه وعده داده شده بود، ابتدا در خانوارهای تحت پوشش نهاد‌های حمایتی اجرایی شد. بر این اساس، اعتبار کالابُرگ این خانوارها از یک میلیون تومان به یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان افزایش یافت. در همین راستا، یعقوب اندایشی – معاون رفاه و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی – ۱۸ مهرماه از افزایش ۵۰۰ هزار